

Rolnummer 3889
Arrest nr. 166/2006 van 8 november 2006

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van de artikelen 100 tot 102 (DIMONA) van de wet van 20 juli 2005 houdende diverse bepalingen, ingesteld door de vzw Federatie van de Hotel-, Restaurant-, Caféhouders en Aanverwanten van Vlaanderen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters A. Arts en M. Melchior, en de rechters L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke en J. Spreutels, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter A. Arts,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*   *   *

I. Onderwerp van het beroep en rechtspleging

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 30 januari 2006 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 31 januari 2006, heeft de vzw Federatie van de Hotel-, Restaurant-, Caféhouders en Aanverwanten van Vlaanderen, met zetel te 1000 Brussel, Anspachlaan 111, beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 100 tot 102 (DIMONA) van de wet van 20 juli 2005 houdende diverse bepalingen (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 29 juli 2005, derde editie).

De Ministerraad heeft een memorie ingediend, de verzoekende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de Ministerraad heeft ook een memorie van wederantwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 13 september 2006 :

- zijn verschenen :

. Mr. D. De Keuster, tevens *loco* Mr. L. Vanaverbeke, advocaten bij de balie te Antwerpen, voor de verzoekende partij;

. Mr. P. Michielsens *loco* Mr. W. Van Roeyen, advocaten bij de balie te Gent, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers L. Lavrysen en J.-P. Snappe verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. In rechte

- A -

A.1.1. De vzw Federatie van de Hotel-, Restaurant-, Caféhouders en Aanverwanten van Vlaanderen dient een beroep tot vernietiging in van de artikelen 100 tot 102 van de wet van 20 juli 2005 houdende diverse bepalingen. De verzoekster toont aan dat zij een beroepsvereniging is in de juridische vorm van een vereniging zonder winst oogmerk die de belangen verdedigt van de ondernemers actief in de horecasector. Overeenkomstig artikel 3.1 van haar statuten, dat het doel van de vereniging beschrijft, heeft zij belang bij het ingediende beroep, omdat de bestreden artikelen, door de invoering van een tijdsregistratiesysteem voor Gelegenheidsarbeid in de horecasector waardoor Gelegenheidsarbeid in die sector sterk wordt bemoeilijkt, het maatschappelijk doel van de verzoekster raakt.

A.1.2. De verzoekster meent dat de horecasector een afzonderlijke plaats inneemt in het geheel van de economische activiteiten door de omstandigheid dat de horeca veel kleine bedrijven kent die personeelsleden tewerkstellen en slechts een beperkt aantal grote bedrijven, dat de prestatie geleverd wordt op andere tijdstippen dan de normale economische activiteit, dat de ondernemer zelf meewerkt in de zaak waardoor hij niet louter een

administratieve en coördinerende rol vervult en dat de sector wordt geconfronteerd met sterke schommelingen in de activiteiten die telkens een zeer tijdelijke doch grote bezetting aan personeel vragen.

A.1.3. Vervolgens situeert de verzoekster het systeem van de Gelegenheidsarbeid en de daartoe genomen maatregelen ter controle van het zwartwerk. Ook verwoordt de verzoekster de wens van de wetgever om de sociale zekerheid te moderniseren en te vereenvoudigen. Daartoe werd, volgens de verzoekster, de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling - DIMONA - ingevoerd. Het principe van DIMONA is dat elk begin of einde van een arbeidsrelatie onmiddellijk via elektronische weg wordt gemeld aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (hierna RSZ). Door het koninklijk besluit van 5 november 2002 « tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels » werd het systeem van DIMONA veralgemeend vanaf 1 januari 2003.

De verzoekster wijst erop dat de horecasector zich nooit heeft verzet tegen de invoering van DIMONA. Er is in de Nationale Arbeidsraad een positieve houding daaromtrent aangenomen en de verzoekster vecht DIMONA dan ook geenszins aan. Wat de verzoekster aanvecht is het misbruik dat de wetgever heeft gemaakt van DIMONA in de bestreden wetsartikelen om een onwerkbaar en kafkaïens tijdsregistratiesysteem in te voeren.

A.2.1. Als eerste middel voert de verzoekster aan dat de artikelen 100 tot 102 van de wet van 20 juli 2005 de artikelen 10 en 11, in samenhang gelezen met de artikelen 105 en 108 van de Grondwet schenden, doordat de bestreden artikelen een tijdsregistratiesysteem invoeren voor Gelegenheidsarbeid, terwijl een dergelijk registratiesysteem niet wordt ingevoerd voor niet-Gelegenheidsarbeid. In het eerste onderdeel voert de verzoekster aan dat er een onderscheiden behandeling bestaat tussen Gelegenheidsarbeid en niet-Gelegenheidsarbeid, terwijl daarvoor geen redelijke verantwoording bestaat. Ook bij niet-Gelegenheidsarbeid kan immers zwartwerk worden georganiseerd. Het tweede onderdeel van het eerste middel is afgeleid uit een schending van de redelijkheid en de evenredigheid. Het doel van DIMONA was de vereenvoudiging en modernisering van de sociale zekerheid. De bestreden wetsbepalingen voeren een « superbureaucratisch » systeem in waarbij per werknemer meerdere aangiftes per dag dreigen te moeten gebeuren. Daarenboven is het systeem niet nuttig voor het bepalen van de socialezekerheidsbijdragen en biedt het geen toegevoegde waarde in de strijd tegen het zwartwerk. Als laatste onderdeel voert de verzoekster aan dat er een niet-gerechtvaardigd onderscheid in behandeling bestaat tussen een werkgever die een corrigerende DIMONA-aangifte moet doen voor een kortere dan voorziene arbeidstijd en een werkgever die een corrigerende aangifte moet doen voor een langere dan voorziene arbeidstijd. De wetgever heeft rechtstreeks de termijn bepaald waarbinnen de aangifte dient te gebeuren voor een kortere arbeidsduur en derhalve geniet die werkgever de bescherming van het optreden van de wetgever, terwijl de wetgever de Koning heeft gemachtigd de termijn waarbinnen de aangifte dient te gebeuren voor een langere arbeidstijd te bepalen zodat die werkgever de bescherming van het optreden van de wetgever niet geniet.

A.2.2. De verzoekster leidt een tweede middel af uit een schending, door de bestreden artikelen, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat eenzelfde tijdsregistratiesysteem voor Gelegenheidsarbeid wordt ingevoerd voor de horeca, enerzijds, en de tuinbouw, anderzijds, hoewel die sectoren grondig verschillen. In de horeca zijn de piekmomenten gespreid over het hele jaar, terwijl in de tuinbouw de piekmomenten seizoensgebonden zijn. Bovendien zijn de arbeidsprestaties in de horeca afhankelijk van het gedrag van de gasten; die specificiteit is niet aanwezig in de tuinbouw. Voor de tuinbouwsector is de impact van de bestreden artikelen dan ook veel geringer dan voor de horeca.

A.2.3. Als derde middel voert de verzoekster aan dat de bestreden artikelen de artikelen 10, 11, 12, tweede lid, en 14 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 7 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en met artikel 15 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, schenden omdat de onwerkbaarheid van het bestreden tijdsregistratiesysteem de betrokken werkgever op een ongrondwettige wijze blootstelt aan strafsancities. Hoewel de bestreden artikelen op zichzelf geen strafbepalingen inhouden, bepalen ze wel het toepassingsgebied van de strafwet. Ze brengen de betrokken werkgevers en werknemers onder de toepassing van de strafwet, indien niet tijdig een corrigerende DIMONA-aangifte wordt gedaan. Ook hebben de bestreden artikelen tot gevolg dat de pakkans op zwartwerk sterk toeneemt. De strafrechtelijke sancties zijn vastgesteld in artikel 12*bis* van het voormeld koninklijk besluit van 5 november 2002 en de administratieve geldboeten zijn vastgesteld in de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten. De omstandigheid dat een werkgever door een onwerkbaar tijdsregistratiesysteem onder de toepassing van de strafwet kan worden gebracht is strijdig

met de kwalitatieve vereisten die aan de strafwet worden gesteld. De wetgever mag geen bepalingen invoeren louter met het oogmerk om rechtsonderhorigen te pakken en om die reden de pakkans op zich te vergroten.

A.2.4. Als laatste element bespreekt de verzoekster de rechtsgevolgen van een eventueel vernietigingsarrest. Door een vernietiging zal het Hof de controle op het zwartwerk geenszins minder effectief maken. Het aanwezigheidsregister blijft immers een effectief middel tot controle. Het enkele gevolg is dat een toestand van rechteloosheid bij de werkgevers zal worden vermeden.

A.3.1. Allereerst merkt de Ministerraad op dat het feitenrelaas van de verzoekster zeer eenzijdig en onvolledig is. Het koninklijk besluit van 5 november 2002 werd bekrachtigd bij de wet van 24 februari 2003 tot bekrachtiging van diverse koninklijke besluiten genomen met toepassing van de artikelen 38 en 39 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels. Tot op heden werd aan de horecasector, de tuinbouwsector en de landbouwsector keer op keer uitstel verleend om voor de gelegenheidswerknemers in het DIMONA-systeem te stappen. De huidige stand van zaken is dat de ondernemingen in die sectoren voor de periode van 1 augustus 2005 tot en met 30 juli 2006 vrijwillig in het systeem kunnen instappen en dat op 1 juli 2006 het hoe dan ook verplicht wordt in te stappen.

In tegenstelling tot wat de verzoekster aanvoert, voeren de bestreden wetsbepalingen geenszins het tijdsregistratiesysteem in (dit gebeurde bij artikel 5bis van het koninklijk besluit van 2 november 2002, ingevoegd bij artikel 2 van het koninklijk besluit van 14 oktober 2005), maar enkel een mogelijkheid tot correctie in het kader van dat tijdsregistratiesysteem. Bovendien heeft enkel artikel 100 specifiek betrekking op de horecasector; de artikelen 101 en 102 zijn van toepassing op de drie sectoren. Tegelijk met de invoering van het tijdsregistratiesysteem werd de verplichting tot het bijhouden van een aanwezigheidsregister afgeschaft. De elektronische registratie vervangt het aanwezigheidsregister. Tevens wordt bevestigd dat er een belangrijke bijdragevermindering is voor de gelegenheidsarbeiders waarvoor de DIMONA-aangifte correct gebeurt en dat er geen loonmatigingsbijdrage verschuldigd is.

De Ministerraad merkt ook nog op dat de RSZ alles in het werk heeft gesteld om de invoering van het DIMONA-systeem voor het gelegenheidspersoneel in de horeca-, tuinbouw- en landbouwsector zo vlot mogelijk te laten verlopen.

A.3.2. Tot besluit betoogt de Ministerraad dat het feitenrelaas uit het verzoekschrift van de verzoekster minstens op vier vlakken misleidend onvolledig is. De invoering van het DIMONA-systeem met tijdsregistratiesysteem gaat gepaard met de afschaffing van het aanwezigheidsregister. Dit gebeurt gelijktijdig in de drie sectoren waarin gelegenheidswerknemers werkzaam zijn. De invoering is gepaard gegaan met een uitvoerig overleg tussen alle partijen en de Nationale Arbeidsraad heeft erover gunstig geadviseerd.

A.4.1. In antwoord op het eerste middel van de verzoekster is de Ministerraad van oordeel dat de bestreden wettelijke bepalingen het tijdsregistratiesysteem niet invoeren. In essentie is het immers het koninklijk besluit van 14 oktober 2005 dat het systeem heeft ingevoerd. De bestreden wetsbepalingen willen de werkgever enkel de mogelijkheid geven de aangiftes in het tijdsregistratiesysteem te corrigeren en schrijven zelf de regeling voor wanneer de werknemer zijn prestatie vroeger beëindigt en geven aan de Koning de bevoegdheid de regeling voor te schrijven indien de gelegenheidswerknemer zijn prestaties verlengt (de Koning moet die termijn nog bepalen).

Zelfs indien het tijdsregistratiesysteem zou zijn ingevoerd door de bestreden bepalingen, meent de Ministerraad dat het middel ongegrond is. Het aan de DIMONA-aangifte gekoppelde tijdsregistratiesysteem is niet het eerste systeem voor gelegenheidsarbeid. Het komt in plaats van het aanwezigheidsregister, zodat de onderscheiden behandeling reeds vroeger bestond, maar door de verzoekster niet werd aangevochten. Bovendien is de onderscheiden behandeling tussen gelegenheidsarbeid en niet-gelegenheidsarbeid gerechtvaardigd. Het systeem van gelegenheidsarbeid biedt belangrijke voordelen in vergelijking met de regeling van niet-gelegenheidsarbeid. Die voordelen wettigen dat de prestaties van de gelegenheidswerknemers correct en op een controleerbare wijze worden geregistreerd. Ook maakt artikel 101 geen onderscheid tussen gelegenheidsarbeid en niet-gelegenheidsarbeid.

De opmerking van verzoekster als zouden de bestreden artikelen de toets van de redelijkheid en evenredigheid niet doorstaan, wordt door de Ministerraad weerlegd. Allereerst past het tijdsregistratiesysteem in eerste instantie niet in het kader van de strijd tegen zwartwerk. Het past in het kader van de algemene tendens tot modernisering en vereenvoudiging van de sociale zekerheid en de vervanging van papieren dragers door elektronische dragers. Vervolgens meent de Ministerraad dat het volgen van de redenering van de verzoekster

dat het systeem geen efficiënt middel is tegen zwartwerk, erop zou neerkomen dat alle mogelijkheden tot controle maar afgeschaft moeten worden omdat geen enkele controle ooit sluitend zal zijn.

Het feit dat de wetgever zelf bepaalt binnen welke termijn een corrigerende aangifte moet worden gedaan voor een kortere arbeidsduur, terwijl de termijn voor een corrigerende aangifte in geval van een langere arbeidstijd moet worden bepaald door de Koning, wordt verantwoord in de parlementaire voorbereiding. « Er is voor die oplossing gekozen om later op de praktijk gerichte wijzigingen te kunnen aanbrengen, zonder daarbij de wet te moeten wijzigen » (*Parl. St.*, Kamer, 2004-2005, DOC 51-1845/013, p. 10). Bovendien staat geen enkel principe of wettelijke norm eraan in de weg dat de wetgever zelf de termijn bepaalt, dan wel die bevoegdheid aan de Koning overlaat.

A.4.2. Wat het tweede middel betreft, voert de Ministerraad aan dat het ongegrond is, omdat opnieuw door de verzoekster wordt uitgegaan van een verkeerde veronderstelling. Het tijdsregistratiesysteem wordt niet ingevoerd bij de bestreden wetsartikelen, maar bij artikel 2 van het koninklijk besluit van 14 oktober 2005.

Zelfs indien het Hof van oordeel zou zijn dat het tijdsregistratiesysteem zou zijn ingevoerd door de bestreden bepalingen, dan nog meent de Ministerraad dat het middel ongegrond is. De omstandigheid dat de horecasector en de tuinbouwsector, volgens de verzoekster, grondig verschillen, gaat niet op. Zowel in de horecasector als in de tuinbouwsector wordt afgeweken van het principe van de schriftelijke vaststelling van een arbeidsovereenkomst voor gelegenheidsarbeid. Het verplichte aanwezigheidsregister wordt vervangen door de DIMONA-aangifte gekoppeld aan een tijdsregistratiesysteem. Er is een vermindering van de socialezekerheidsbijdragen voor gelegenheidswerknemers en er is een vrijstelling van de loonmatigingsbijdragen voor gelegenheidswerknemers. De gelijke behandeling van de beide sectoren is derhalve een voortzetting van de gelijke behandeling in het verleden en is noodzakelijk vanwege de gelijklopende uitgangspunten.

Volledigheidshalve wijst de Ministerraad erop dat de verzoekster ten onrechte argumenteert dat de onvoorspelbaarheid van de arbeidsprestaties veel groter is in de horecasector dan in de tuinbouwsector.

A.4.3. Ter weerlegging van het derde middel, merkt de Ministerraad op dat het ongegrond is omdat het opnieuw uitgaat van een verkeerde veronderstelling.

In ondergeschikte orde voert de Ministerraad aan dat de bestreden bepalingen de artikelen 10, 11, 12, tweede lid, en 14 van de Grondwet, gelezen in samenhang met artikel 7 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en met artikel 15 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten niet schenden. De doelstelling van de invoering van de DIMONA-aangifte is de administratieve vereenvoudiging en de vervanging van papieren dragers door elektronische dragers. Bovendien is het tijdsregistratiesysteem geenszins een onredelijke maatregel. De gelegenheidsarbeid moet adequaat worden gecontroleerd als tegenhanger van de vele voordelen die het systeem biedt.

A.5.1. In antwoord op de memorie van de Ministerraad herhaalt de verzoekster dat zij zich niet verzet tegen de DIMONA-aangifte zelf, maar enkel tegen het misbruik dat van DIMONA in dit concrete geval wordt gemaakt. Het systeem is, volgens haar, in de horeca niet haalbaar.

A.5.2. Vervolgens merkt de verzoekster op dat zij niet begrijpt waarom een wettelijk bekrachtigd koninklijk besluit werd gewijzigd bij een koninklijk besluit (14 oktober 2005), terwijl de bestreden bepalingen wetsbepalingen zijn die het bekrachtigd koninklijk besluit wijzigen. Bovendien lijkt de chronologie van de wetgevende akten niet logisch; het is niet mogelijk eerst correcties op het tijdsregistratiesysteem in te voeren en pas nadien het principe van het tijdsregistratiesysteem zelf. De opmerking van de Ministerraad als zou aan de bestreden bepalingen een foutieve uitlegging worden gegeven, kan derhalve niet worden gevolgd.

A.5.3. De opmerking van de Ministerraad dat van oudsher reeds een verschil bestond tussen gelegenheidsarbeid en niet-gelegenheidsarbeid klopt, volgens de verzoekster, niet. Veel gelegenheidsarbeiders beschikken wel over een geschreven arbeidsovereenkomst. Het aanwezigheidsregister bood aan de werknemers zonder een geschreven arbeidsovereenkomst een gedegen rechtsbescherming aangezien het een geschreven bewijs inhield voor de geleverde prestaties. Voor de werkgever vergemakkelijkte het aanwezigheidsregister de administratieve afhandeling.

In algemene bewoordingen stellen dat de bestreden bepalingen een administratieve vereenvoudiging inhouden en een betere bescherming bieden tegen zwartwerk, is niet voldoende om het eerste middel van de verzoekster te weerleggen.

A.5.4. De gelijkenissen die de Ministerraad aanhaalt tussen de horecasector, enerzijds, en de land- en tuinbouwsector, anderzijds, zijn, volgens de verzoekster, louter gelijkenissen in de wettelijke sfeer en houden geen enkel verband met de concrete activiteiten in die sectoren.

A.5.5. Ook ten aanzien van het derde middel laat de Ministerraad, volgens de verzoekster, na zijn argument *in concreto* te onderbouwen.

Het systeem brengt de werkgever in een positie dat, indien hij niet tijdig aangifte heeft gedaan, hij zijn fout niet meer kan rechtzetten, zonder te bekennen dat hij een fout heeft begaan. Om een fout recht te zetten, zal de werkgever zichzelf moeten incrimineren.

A.6.1. De Ministerraad herhaalt dat de bestreden bepalingen het tijdsregistratiesysteem in het kader van de DIMONA-aangifte niet invoeren. Het systeem is ingevoerd bij het door de verzoekende partij niet aangevochten artikel 2 van het koninklijk besluit van 14 oktober 2005. De bestreden bepalingen creëren voor de werkgevers in de horeca-, de tuinbouw- en de landbouwsector een mogelijkheid tot correctie van de DIMONA-aangifte en voor de Koning de mogelijkheid te bepalen binnen welke termijn door alle werkgevers een aangifte kan worden geannuleerd.

A.6.2. De Ministerraad toont vervolgens aan dat het wettelijk bekrachtigd koninklijk besluit werd gewijzigd bij een koninklijk besluit, omdat artikel 12ter, tweede lid, van het wettelijk bekrachtigd koninklijk besluit van 5 november 2002 aan de Koning die bevoegdheid verleent. Derhalve dient te worden aangenomen dat de invoering van de verplichte DIMONA-aangifte vanaf 1 juli 2006 volstrekt wettelijk is.

Bovendien is, volgens de Ministerraad, de « décalage » die bestond tussen het ogenblik van de invoering van artikel 9ter (corrigerende DIMONA-aangifte, bij de wet van 20 juli 2005) en het ogenblik van de invoering van de artikelen 5bis en 6, 6°, (DIMONA-aangifte, bij het koninklijk besluit van 14 oktober 2005) geheel zonder gevolg gebleven, aangezien de verplichte DIMONA-aangifte voor gelegenhedswerknemers werd uitgesteld tot 1 juli 2006.

A.6.3. De bewering van de verzoekende partij dat er geen verschil tussen gelegenhedsarbeid en niet-gelegenhedsarbeid bestaat omdat ook gelegenhedsarbeiders veelal beschikken over een geschreven arbeidsovereenkomst, druist, volgens de Ministerraad, in tegen de realiteit en de logica, aangezien de sectoren van de horeca, de tuinbouw en de landbouw allen gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om bij collectieve arbeidsovereenkomst te bepalen dat voor gelegenhedsarbeid geen schriftelijke arbeidsovereenkomst moet worden opgesteld.

Daarnaast is het de totaliteit van de maatregelen, die met de invoering van het tijdsregistratiesysteem in het kader van de DIMONA-aangifte voor gelegenhedswerknemers gepaard gaan, die een administratieve vereenvoudiging inhouden.

A.6.4. In antwoord op het derde middel van de verzoekende partij merkt de Ministerraad nog op dat het enige verschil dat bestaat tussen de regeling van het aanwezigheidsregister en de regeling van de DIMONA-aangifte, is dat de werkgever niet langer ongemerkt « retroactief » aangifte kan doen, terwijl dit voorheen wel mogelijk was. Niemand kan beweren dat een dergelijk gevolg van de totaliteit van de getroffen maatregelen onredelijk is.

A.6.5. Als laatste punt wijst de Ministerraad erop dat de draagwijdte van een eventuele vernietiging van de bestreden wetsbepalingen, niet de draagwijdte is die de verzoekende partij voorstelt. Een vernietiging van de bestreden bepalingen zou enkel tot gevolg hebben dat de werkgevers van de gelegenhedsarbeiders geen wijzigingen meer kunnen aanbrengen in de door hen gedane DIMONA-aangiftes. De aangiftes zouden definitief en onveranderlijk worden, zelfs indien de effectief geleverde prestaties daarmee niet overeenkomen. Bovendien zouden alle werkgevers geen annulaties van DIMONA-aangiftes meer kunnen doorvoeren indien zou blijken dat de werknemer toch geen prestaties heeft geleverd. Kortom, de vernietiging zou enkel verhinderen dat onjuist aangegeven prestaties worden gecorrigeerd.

- B -

B.1. De verzoekende partij vordert de vernietiging van de artikelen 100 tot 102 van de wet van 20 juli 2005 houdende diverse bepalingen.

Die bepalingen luiden :

« Art. 100. In het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, wordt een artikel *9ter* ingevoegd, luidende :

‘ Art. *9ter*. - De gegevens inzake arbeidstijd bedoeld in de artikelen *5bis*, eerste lid, tweede streepje, en 6, eerste lid, 6°, tweede streepje, kunnen worden gewijzigd door de werkgever tot het einde van de kalenderdag waarop ze betrekking hebben wanneer de werknemer zijn prestaties vroeger beëindigt dan voorzien.

De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de termijn waarbinnen de werkgever zijn aangifte moet wijzigen wanneer de werknemer zijn prestaties verlengt ten opzichte van het einduur dat werd aangegeven bij het begin van de dag. ’

Art. 101. In hetzelfde koninklijk besluit wordt een artikel *9quater* ingevoegd, luidend als volgt :

‘ Art. *9quater*. - De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, binnen welke termijn een DIMONA kan worden geannuleerd. ’

Art. 102. Dit hoofdstuk heeft uitwerking met ingang van 1 juli 2005 ».

B.2. De bestreden bepalingen verlenen aan de werkgever de mogelijkheid de zogenaamde DIMONA-aangiftes (onmiddellijke aangifte van tewerkstelling) te corrigeren en schrijven zelf de regeling voor wanneer de werknemer zijn prestatie vroeger beëindigt en geven aan de Koning de bevoegdheid de regeling voor te schrijven indien de gelegheidswerknemer zijn prestaties verlengt.

B.3. In het eerste middel wordt aangevoerd dat de artikelen 100 tot 102 van de wet van 20 juli 2005 houdende diverse bepalingen de artikelen 10 en 11, in samenhang gelezen met de artikelen 105 en 108, van de Grondwet, schenden.

De verzoekster beklagt zich in essentie erover dat een tijdsregistratiesysteem wordt ingevoerd voor gelegenhedsarbeid, terwijl een dergelijk systeem niet wordt ingevoerd voor niet-gelegenhedsarbeid, dat het tijdsregistratiesysteem de redelijkheids- en evenredigheidstoets niet kan doorstaan en dat een niet-gerechtvaardigd onderscheid wordt ingevoerd tussen de werkgever die een corrigerende DIMONA-aangifte moet doen voor een kortere dan voorziene arbeidstijd en de werkgever die een corrigerende aangifte moet doen voor een langere dan voorziene arbeidstijd.

B.4.1. Volgens de Ministerraad gaat de verzoekster uit van een foutief uitgangspunt, door te stellen dat door de bestreden bepalingen een tijdsregistratiesysteem wordt ingevoerd voor gelegenhedsarbeid in de horecasector, waardoor de gelegenhedsarbeid in die sector sterk wordt bemoeilijkt, zo niet onmogelijk gemaakt.

B.4.2. Het bekritiseerde tijdsregistratiesysteem voor de gelegenhedsarbeid werd niet ingevoerd bij de bestreden artikelen 100 tot 102 van de wet van 20 juli 2005, maar bij de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 14 oktober 2005 « betreffende het bijhouden van een aanwezigheidsregister in bepaalde bedrijfstakken en houdende wijziging van het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels en van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders ».

Vóór de wijziging ervan bij artikel 1 van het koninklijk besluit van 14 oktober 2005 luidde artikel 3 van het koninklijk besluit van 5 november 2002 « tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels » :

« Art. 3. § 1. Evenwel worden uit het toepassingsgebied uitgesloten :

1° de personen bedoeld in artikel 1, § 2 van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;

2° de personen bedoeld in de artikelen 16, 16*bis*, 17, 17*quinquies* en 18 van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;

3° de personen bedoeld in artikel 11, § 2, 1° en 4° van het koninklijk besluit van 17 juni 1994 betreffende het bijhouden van een aanwezigheidsregister;

4° de gelegenheidswerknemers bedoeld in artikel 1 van het koninklijk besluit van 13 november 1997 betreffende het bijhouden van een aanwezigheidsregister in de ondernemingen die onder het paritair comité voor het hotelbedrijf ressorteren en tot bepaling van de voorwaarden en de nadere regelen volgens welke het aanwezigheidsregister moet gewaarmerkt worden;

5° de leerlingen of studenten voor arbeidsprestaties uitgevoerd bij een werkgever in het kader van een opleiding die hij volgt in een door de bevoegde gemeenschap of het bevoegde gewest ingerichte, gesubsidieerde of erkende onderwijsinstelling of opleidingscentrum, voor zover de totale duur van deze arbeidsprestaties zestig dagen bij eenzelfde werkgever of stagemester niet overschrijdt in de loop van een school- of academiejaar wat de onderwijsinstellingen betreft of in de loop van een burgerlijk jaar wat de opleidingscentra betreft.

[...] ».

De artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 14 oktober 2005 bepalen :

« Artikel 1. In artikel 3, § 1, van het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, met toepassing van artikel 38 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 8 januari 2004, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° 3° wordt opgeheven;

2° 4° wordt opgeheven.

Art. 2. In hetzelfde besluit wordt een artikel 5*bis*, ingevoegd, luidende :

‘ Art. 5*bis*. Samen met de gegevens opgesomd in artikel 4 deelt de werkgever die ressorteert onder het paritair comité van het hotelbedrijf, de landbouw of het tuinbouwbedrijf, voor de gelegenheidswerknemers die zij tewerkstellen, per dag de volgende gegevens mee :

1° het tijdstip van het begin van de prestaties;

2° het tijdstip van het einde van de prestaties. ’

Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder gelegenheidswerknemers, de werknemers in dienst genomen voor een maximumduur van twee opeenvolgende dagen bij dezelfde werkgever die ressorteert onder het Paritair Comité voor het hotelbedrijf, met een

arbeidsovereenkomst voor een bepaalde tijd of met een arbeidsovereenkomst voor een duidelijk omschreven werk, of de werknemers bedoeld bij artikel 8*bis* van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders. ' ».

B.4.3. De bestreden artikelen van de wet van 20 juli 2005 verlenen aan de werkgever in de horeca- en tuinbouwsector enkel de mogelijkheid de DIMONA-aangiftes te corrigeren. Zij schrijven zelf de regeling voor wanneer de werknemer zijn prestatie vroeger beëindigt en geven aan de Koning de bevoegdheid de regeling voor te schrijven indien de gelegenheidswerknemer zijn prestaties verlengt.

B.4.4. De bestreden bepalingen bevatten niet het in het eerste en tweede onderdeel bekritiseerde verschil in behandeling. Ten aanzien van de werkgevers in de horecasector werd de DIMONA-aangifte ingevoerd bij andere bepalingen, die thans niet bestreden worden noch bestreden kunnen worden.

Het eerste en tweede onderdeel van het eerste middel zijn onontvankelijk.

B.4.5. Het derde onderdeel van het eerste middel, dat een niet-gerechtvaardigd verschil in behandeling zou worden ingesteld tussen de werkgever die een corrigerende DIMONA-aangifte moet indienen voor een kortere dan voorziene arbeidstijd en een werkgever die een corrigerende aangifte moet indienen voor een langere dan voorziene arbeidstijd, heeft betrekking op het bestreden artikel 100 en dient derhalve te worden onderzocht.

B.4.6. Het door de wetgever ingevoerde verschil in behandeling tussen werkgevers berust op een objectief criterium, namelijk een kortere dan wel langere arbeidstijd dan de arbeidstijd die is vermeld in de reeds ingediende DIMONA-aangifte. Enkel wanneer de arbeidstijd korter is dan de reeds gemelde arbeidstijd, wordt de termijn waarbinnen die correctie door de werkgever moet worden doorgegeven door de wetgever vastgesteld, te weten tot het einde van de kalenderdag waarop ze betrekking heeft. Wanneer de arbeidstijd langer is dan de reeds gemelde arbeidstijd, wordt aan de Koning de bevoegdheid gegeven de termijn te bepalen waarbinnen de werkgever zijn aangifte moet wijzigen.

B.4.7. In de parlementaire voorbereiding wordt dat verschil in behandeling als volgt verantwoord :

« Er is voor die oplossing gekozen om later op de praktijk gerichte wijzigingen te kunnen aanbrengen, zonder daarbij de wet te moeten wijzigen » (*Parl. St.*, Kamer, 2004-2005, DOC 51-1845/013, p. 10).

B.4.8. Het criterium van onderscheid is pertinent om de door de wetgever nagestreefde doelstelling betreffende het praktisch doorvoeren van noodzakelijke wijzigingen te verwezenlijken. Bovendien leidt de maatregel niet tot onevenredige gevolgen. Niettegenstaande de verzoekende partij beweert dat de tweede categorie van werkgevers niet de bescherming van de wetgever geniet, dient te worden opgemerkt dat wanneer de wetgever aan de Koning een machtiging geeft om een bepaalde aangelegenheid te regelen, die machtiging enkel kan worden aangewend mits inachtneming van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

B.5. Het derde onderdeel van het eerste middel is niet gegrond.

B.6. Het tweede middel is afgeleid uit een schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat eenzelfde tijdsregistratiesysteem voor gelegenhedenarbeid wordt ingevoerd voor de horeca, enerzijds, en de tuinbouw, anderzijds, hoewel die sectoren grondig verschillen.

In het derde middel wordt aangevoerd dat de bestreden artikelen de artikelen 10, 11, 12, tweede lid, en 14 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 7 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en met artikel 15 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, zouden schenden omdat de onwerkbaarheid van het bestreden tijdsregistratiesysteem de betrokken werkgever op een ongrondwettige wijze blootstelt aan strafsancities.

B.7. Om de redenen vermeld in B.4.4 zijn het tweede en het derde middel niet ontvankelijk.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt het beroep.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 8 november 2006.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

A. Arts